

Kiss Benedek

Mindenek megköszönése

Nekem meg kell köszönnöm mindent,
mert magamban rég
elvesztem volna.
Pedig magam voltam mindig,
mint a falu bolondja.

Önfejű voltam. Édes szülóm
igéit nem sokáig hallgattam,
dacban égtem, Apámat meg
megtagadtam, bár – maga módján –
fájt a feje miattam.

Most a vizet is köszöntöm,
s köszönöm kenyerem, söröm, borom.
Köszönöm szívemet
s az érzéseket,
mikbe majd bele haltam egykoron.

Fájtam – voltam.
S örültem is.
Sőt sokat örvendeztem.
Megfeszült sok szép női álom és
kibomlott tenyeremben.

Köszönet, millió köszönet
a Mindenhatónak, ki így rendezte sorsom.
A génszpirálok honnan futnak és
meddig érnek el
e nagy porondon?

Köszönet a hajnalnak, hogy ébreszt,
köszönet az estének, ha nyugalmat ad.
Köszönet minden élőknek,
hogy – néha –
boldognak hiszem magamat.

Egyszer talán

Egyszer talán megértesz.
Hisz nem vagy ostoba.
Ha hozzászokunk a télhez,
sorsunk is jég, moha.

Ha hozzászokunk a télhez,
sorsunk is mostoha.
Féltelek, te is féltesz.
Ez a sorsunk sora.

Készülünk, mert nagy tél lesz.
Ez a sorsunk sora.
Készülj oly öleléshez,
mely mindőnk otthona.

Készülj oly öleléshez,
mi mindig és soha.
Egyszer talán megértesz.
Hisz nem vagy ostoba.

Én kockám elvetettem.
Ez az élet sora.
Nyertem vagy vesztettem?
Jövők a jég, moha.

Lászlóffy Csaba

Látomások. Erdély (részletek)

(Egy behavazott látogatóra)

*„Tudni szeretném, ki hordozza múltam”
(Borges)*

A diaszpórák nosztalgiája. Minden ingatag; a zavaros útvesztők a homályban, a durva szavak, az éjszakák megejtő mákonya, és a csordultig telt álomból felriasztó zokogás – a nem-felejtés kijózanodáskor.

(Valaki más)

Visszatérő álmod: valaki más vagy egy csont és bőr alak a fotel fél-felében ül el-elmélázva tenyerébe ejtett fejjel máskor kinyújtott karral kapaszkodna a legképtelenebbnek tűnő sós-könnycseppekkel-itatott nyersselyemtapintású emlékekbe – az is előfordul hogy furcsa előérzete támad s rozsdás torokhangon kezd üvöltözni a viszolygástól ha kihűlt kávéval kínálják és szórakozott vagy szertartásos ragacsos vigyorukkal hozzáérnek.

(Téli látomás)

Szakadatlanul lesni az utat: abból álljon az egész nap, meg hogy gyanakvó hollók kísérnek? Montaigne mogorva nagy orra nyomódik a fagyvirágos ablaküveghez, vagy csak úgy tűnik a kilátástalan kinti ködből nézve. Völgybe vesző kanyargós utak; szív-szakadásig hull a hó; némelykor egy váratlan látomás kicsap a fővényre: őzsuta szökdel,

párás tekintettel szelíden még vissza is néz
 egy fenyőágtól eltakart kanyarban, duzzadó
 hasán végigsuhan a fény. Bent karéj kenyérhez lu-
 kacsos sajtot szelsz komótosan, persze, miután
 a tölgyfaasztalt magad előtt tisztára söpörted.

(A kulcs sehol)

Így akarta? Minden hiába;
 bár egy a fészek, külön zárva,
 amit őriz. Mint őrült álma
 a férfinak(!) – hisztériára
 és sikoltásra mást teremtett
 (ne háborogj, mint aki veszített)
 ég és pokol.

Sokat kerested:
 a kulcs sehol.

Hunyod? Mereszted
 tudattalan sorsod? – az ára:
 elár(v)ulás. Kihuny a fény is,
 és félelmetesen kitátva
 a semmi szája nő mögötte.
 Be- s lezárult valami mégis,
 életre, halálra. (Örökre).

Hamis ígék

Hiszékenység, hogy mától
 fagypont alatt is kútvizet iszom.
 A nyugati orkántól:
 napkeletitáltos-iszony.
 A téli világhálón
 a határok hóba fúltak.

Ki fogja itt még
 bevallani a múltnak
 a memóriavesztést?
 Add meg nekem, Uram,
 ezt a légüres estét.

Az elkallódott memoárból

A megkerült halott barátok ártatlanul lebegő árnyai: mindegy, hogy szerelembe alámerülő eszelősöké vagy fanatikus karrierre vágyóké; az álmvizéből föl-fölbukkanó, találkára váró kedves arcok; a megkerült kamaszkori kalandok s az égdarab a haragos zivatar villámlásaival sújtott Házsongárd felett, és egy másik temető-domb szétágazó, ázott fűvű ösvényein megkerült, bosszantó egykedvűséggel mászó, nyálasan araszoló csórécsigák; a sötétedő tordai sikátorban megkerült rongylabda, s egyáltalán: az a megkerült füledt nyári délután; Kiss néni Szamosba ölt csipás kismacskaínak kétségbeesett karmolásai és megkerült nyivákolása, amiképpen nagyapám vonalas irkájának lapjairól az antiklerikális reakciónak hadat üzenő NEP-korszakból előkerült, panteista hangulatú bibliamagyarázatok. Megkerült régi rögeszméim mint lángoló fűszálak; s egy elhamarkodott, fagyos hangvétellű búcsú megkerült visszhangja (nem a tihanyié), vízkórságban szenvedő apám sírbatétele előtt; életem áttekinthetetlen, zilált napjainak megkerült forgatókönyve; a megújuló jégvirágok a kitört konyhaablakon, és a hallássérülés ellenére megkerült hangok (fülemben az obsitos idők sóvárgást legyőző dübörgése); mint ahogy a pozdorjává tört korondi bokály cserépdarabjai, lám, megkerültek, és miután a bűvös anyai kéz egymáshoz illesztve összeragasztotta őket, a nagyszobában futballozó fiunk megúszta a büntetést. A megkerült lyukas zoknik és verstöredékek; az elmulasztott ölelések és letiltott Szent István-napok, az átvirrasztott éjszakák megkerült csillagábrái Illyefalván, miként ha a vérhasból, flekktífusból felépült, hazavánszorgó hadifoglyok útját világitánák meg azóta is, s a végre megkerült hazát.

Lajtos Nóra

Impromptu Dsida Jenő emlékére

Egy nyárfa alkatú harmincas fiatalember
sietett a kerten át a Károlyi Palotába
fekete csatos táskájával kezében fel a lépcsőn
hogy találkozzon egykori önmagával
egyenesen Kolozsvárról érkezett a Házsongárdból
(július első napját az ő koszorújának
felgyújtásával ünnepelték valakik)
még egy kriptában sem érezheti magát
biztonságban az ember
siet
az állandó Petőfi-kiállítás utáni teremben
óra emlékeznek százéves lenne
ha élne de nem él csak éldegél,
méltánytalanul megkopottan
leselkedő magányban
egy-egy versszerető szívében
nézegeti gyermekkori fotóit
egyszer a családdal
egyszer magában pózol
elmosolyodik a már-már férfivá érett Dsida Jenőn
hintalovon vágat neki az irodalomnak s rádöbben
ez az ifjúság, mi tovaszökken egyszer
egy könnycsepp ered hirtelen útnak az arcán
Melindához írott levelét futja végig
szemével ennyi év távlatából újra
Szeretett Mukikám! sóhajt fel de az esküvői fotó
látványától beletörődötten megnyugszik a lelke
a Hulló hajszálak elégiájának írója
elkomorodik megint az üveglapok
alá préselt kéziratdarabkákat olvassa
Én jártam mindig minden útnak,
én szerettem és haragudtam,
én éltem, sírtam, én daloltam
mindenki helyett. Költő voltam.
olyan egyszerű

olyan poeta angelus-i ez a hitvallás
mégis fájó a múlt idő
jó érzés tölti el a különböző kiadványok
– a Pásztortűz, az Erdélyi Fiatalok és a Keleti Újság –
láttán itt megáll egy pillanatra s addig szorongatott
táskáját most lerakja a parkettás padlózatra

készül valamire ürügyként idegesen megnézi
óráján az időt sietnie kell ki tudja
lesz-e csatlakozás?
kiviharzik a teremből
le a lépcsőn át a parkba

* * *

Már csak a kalapján tovasuhanó
nyárfalevelek zizegése hallatszik
angyalok citeráján a nóta
meg az égi fény hazakísérni őt

De mit őriz az ottfelejtett táska? ki tudja
talán két csattal lecsatolt csak megálmodni
tudott ám soha be nem teljesített emlékké
szelídített terveket - - -
Icarus sorsát vállalva.

Tökéletlen metamorfózisok

Mint megsebzett galamb
szárnyaszegetten
ömlik a vérem
ömlik a vérem
hófehér arcomra
csordogál alázuhog
viktória vízesés
minden gondolatom
mészitta sziklakövek alatt sírok
ne lássatok
ne lássátok
hajléktalan puhatestem
kicsigázok a galambködös végtelenbe
a vérvörös tengerben
alámerít kezem
olajággal a számban
örökre éhezem
mindhalálig éhezem

Koós Gábor rézkarca

Stankovics Marianna
Galériaerdő

ihatatlan óceán akvárium
 édesvíz kapszula
 a földre borított kupola
 ha emelem
 a kezem
 alászorul

most
 érkeznek a címeztelen napok
 mikor már minden égtáj
 madár
 most
 mikor a körbetartozásban
 mindenki
 hajléktalan
 most
 mikor a koronaezüst
 fák
 körgyűrűjében
 pellengér-magam

fák
 az erdei kápolnák
 padjaiban
 ha holnapra
 szétgyalulják
 fák
 mindig
 csak
 maguk alatt

már szétnyílik
 a galériaerdő-legyező
 hol van már
 a solti lapály

Sub-ad sumér király
 nő jelmezében
 aranygalléros fán
 Hór tátogva prédikál
 Hatsepszut-szakáll
 a szíve alatt
 a barna berekben
 már
 hétorrú
 hajadonok
 a gráciák
 Szent Mihály
 lángkardja a lombból
 mérleget tartó
 kezére vág
 Eyk báránya
 ládikán
 elúszik a víz színén
 Laokoón-fa kígyóárnyai
 a Halottak szigetén
 mocsáritölgy-koronában
 Szibilla térdén már
 ott a Böcklin-csecsemő

még neki horg(k)olsz réklit
 Kapitány
 a léket stoppold
 mert a másik szélen
 gombolyag már
 Felhőkakukvár
 a csak
 vízfonal-birodalom

Antal Attila

Tavaszelő Nyíregyházán

Az utcákon csavargó szelek még
nem ébredtek öntudatra s a
főtér fáinak se volt idejük
letegezni márciussal

az olvadó hóból pillepalack
tavalyi újság emeli fejét
kabát feszeng mindenkin pedig
a széldzseki is megtenné már

de a külső kerületeken túl
az eszmélő mezők akácok
megkönnyebbülten nyújtózkodnak

párájukon mint harangszón a
bronzköpenybe vésett vigasztalás
átdereng a gyöngyházfényű ég

Téli fasor

Fázósan
lépkedsz
a fák alatt
s – ködben a Nap –
egy lány arca
kél fel benned
jólesik
elgondolkozol
hol is
érintetted utoljára?...
hol is?...
mikor?...
és könnyű
lépteket
hallasz
a hátad mögül...
de a hideg
aszfaltot karcolva
csak egy marék
avar röpül

Válás utáni kozmológia

Egyszer anya-Nap süt
a sápadt fiúra
máskor apa-Hold
majd anya-fény újra...

két szeretet kering
körötte – hiába:
csak nő benne páros
figyelmük hiánya

nem érti miért
e mókuserék
riadtan hallgat
ha kérdik nevét

aztán megnyugszik... de
egy rajza sem akad
melyen ne ragyogna
együtt a Hold s a Nap

Jeneses Imre linómetszete

Szabó Bogár Imre

Őszi táj vagyok

Bizony, mondom néked: őszi táj vagyok.
Hatalmas sárga meg barna és vörös színek
tobzódnak síkomon,
dombomon,
beérett, ritkuló gesztenye-lombomon.

Micsoda pompás őszi táj vagyok!
A távoli kékes ködökig ólmosan elnyúlok,
csontjaim dörzsölve magamat fájlalom.
Ökörnyálás széllel dúdolom-gajdolólok
jaj, mivé is lettem,
valami fáj nagyon.

Ősi fatörzseim tövében, a vastag avaron
eldülök,
kihülő ujjammal ágakat roppantok,
mint megriadt őzek kicsiny patái.
Fölöttem meg nyögnek-bőgnek
vad,
agancsos szarvasok.

De maradt még kevéske zöld levelem talán
a tüskéssel megtűzdelt akácós bokromon,
vagy hátul a kertzugban, orgona-ágamon.

Szerelmes gólyáim, ficseri fecskéim
régén elköltöztek.
Arany-, réz-, bronz- meg ezüstpénzekkel
megrakott
nyírfáim fölött darvak húznak délnek.
Nem nekem, csak egymásnak mesélnek:
bánatomat mondják,
világgá kiáltják.
(De jó, hogy nem értik!)

Nagy hegyeim ormán,
igen,
bizony,
ott már
ősz hajam fehérlük.

Egy-két kései alma

Egy-két kései alma.
Egy-két kései körte,
alma.
Egy-két kései szilva.

Egy-két kései nóta.
Egy-két kései tánc.
Mintha a mostan mögül szólna,
mintha e lány ősz még nyár volna.

Egy-két tétova lépés,
egy-két távoli hang.

Sóhajós, sírós, nyöszörgős óhaj:
Ne menj! Maradj! Most hova? Ó, jaj!

Már
nincs hova. Érted? Elmúlt! Ostoba!

Csak
egy-két kései szilva.
Csak
egy-két kései körte,
alma..

Mibe belekezdted

Mibe belekezdted,
végig kell azt vinni!
Mibe belefogtál,
ne kérdezzesd: ez mi!

Amit föl vállaltál,
azt bizony fejezd be!
Csak a végén kotkodácsolj:
készen van a lecke!

Bárdos József

Titkos éden

Miközben egyre édesebb az alkonyat,
s ezer nevetlen vadvirág kacsint az égre,
bolond szerelmes szél cikáz a fák alatt,
cicázik, és nem kérdi senkitől, mivégre.

Aztán a rózsaszín szürkébe fordul át,
a napszemek kihunynak, hirtelen sötétül,
a sok szírom féltőn bezárja illatát,
egy perc se múlt még el, de minden sötét ül.

A lélek fölragyog, magára ismer itt,
e titkos édenből megint erőt merít,
és ihletet, (mi már alig világolt),

továbbragyogni ezt a későnyári mámort.
Az éji színhalál közben totál beáll.
A kocsi fut tovább, mint szürke fénybogár.

A fenyő

A vén fenyőt a ház előtt kitepte
a földből a vihar. Ledőlt puhán.
Úgy ment el, olyan csendes volt a lépte,
meg se hallottuk. A vihar után,
hogya a szobába a napfény betűzött,
csak akkor vettük észre. Ott hevert.
Körötte sokkal élénkebb a fűzöld,
ragyog a rózsaszín, s tágasabb a kert.
Ki tudja, merre kóborol az árnyék?
Hiányzik még, de múlnak a hetek,
s már én sem tudom, hogy még mire várnék:
lehet, hogy túl nagy árnyékot vetek.
Mind nagyra nőnénk: ez a földi cél?
S még árnyékunk is szétviszi a szél.

Fazekas József

Fölénk születtek

I.

Mint a gyom
olyan leszek
túlélni igyekszem
aszályt vizet fagyot
így megmaradok
te rád is így vigyázok

II.

betagozódva a körbe
jár táncot a lábunk
most minden ütem
egy szűnő szívverés
bírja a csizma
nyújjuk magunk
ez a tánc
maga az égzengés

fészkeből tojását
nem dobja ki a madár
túladni magunkon
fondor elme műve
ki megteszi
korom sem fogja
szégyelli a sár
pörög a kocka
minden bál
minden bál

tánc tánc
csillagos körtánc
lábunk csak járja
csillagos bálba
bevígadtunk
húzzák a nótánk
elhúzzák nótánk
tust neki

III.

mint a gyom
olyan leszek
túlélni igyekszem
aszályt vizet fagyot
láb ne fáradj
ők velünk
a fölénk született
őrt álló csillagok.

Jövő idő

Nyakig a pácban
a zuhanó lift piros gombját
is leverte valaki
pislákoló gázláng fénye dereng
a hajnali ébredésben
mind laposabb a tárcád
s messzire csörögnek a
nejlon szatyrok
jó hogy tudsz tülekedni
a sorszámosztáskor
keretszámon belül kerültél
utolsó új ruhád megöregedett
csak a verebek vígságán
tudsz még örülni
ahogyan a tér közepén
egy tökmag-zsákmánnyal
táncolnak a porban
pénzed bankodba fagyott
ki sohasem olvad
hited is hideg kihült
nézed a képernyőn
a most mocskát
el sem borzadsz
ragozni tanulsz:
volt a MŰLT
van a JELEN

világgá ment a JÖVŐ.

Szűk Balázs

Körmendi Lajosnak odaátra

lajos azt is bajos
sorolni *még* habos
kávéra se futja
minekünk *itt* útja
volt a mának kolompja
síríg se *szól* a bánat
birkái lopva járnak
felhőkből *alá* szállnak
közénk jönnek közénk állnak
fegyverük nincs *de* prédának
még jó leszünk és temetünk
ha nincs más *ma is* temetünk

Révültem-voltam

Elmúlt a táltos-áldomás:
nem ismertünk sírva mást,
csak kettőnk üres poharát.
Csak az merje átlépni a szöges határt,
ki többet tud, mit kitalált,
a kész és kényelmes magyarázatát,
ki nem rest meghalni kétnaponta,
vagy bocsánatot hozzon naponta
térden, mit el sem követett.
A teremtésben extázis van,
anélkül minden boldogtalan,
anélkül még egy frontvonal nyílik,
mint új háborús zónában illik:
a magára maradt emberi tett.
Révültem-voltam,
S most lehanyatlottam,
Ím a magasból lezuhantam,
Mert egy kicsit a Tiéd voltam.

Anga Mária

Istenünk legyen velünk

Istenünk legyen velünk,
s legyenek velünk gyermekeink, az ifjak!
A férfiak kerüljenek áldott állapotba,
termékenyítsék meg az igazságot,
ne szégyenkezzenek öregeink,
emeljék magasra tekintetüket,
szemükből sugározzék a béke,
mert nem árulta el mindenki az országot.
Nem lett világ csavargója a Magyar,
itt maradt, itt él , együtt, nyomorban,
megannyi reménytelenségben.
Istenünk legyen velünk!
Nem az árulót kell keresnünk,
kiszabni életünkre, jövőnkre
büntetést, bírságot.
Ítéletünkben az életért ítélkezzünk,
a megszületendőt védelmezzük,
a jövő reménysége legyen a házunk.
Oda hívjuk és várjuk az évszakokat,
s viseljük el a tél hidegét, reménytessük
lelkünkben, isteni énekeinkben az
eljövendő tavaszt!